

2019. a kokkuvõte

Teaduse populariseerimine TeaMe+

Toetuse andmise eesmärgid on:

- parandada noortele suunatud info kättesaadavust LTT valdkonna pädevuste rakendamise ja karjäärivõimaluste kohta avalikus sektoris, ettevõtluses ja teaduses, kaasates populariseerimistegevustesse senisest enam ettevõtjaid jt potentsiaalseid tööandjaid, sh teadus- ja tehnoloogiapaktiga liitunud institutsioone;
- tõsta teadushuvihariduse sisulist kvaliteeti;
- soodustada teadusasutuste, ettevõtete ja haridusasutuste koostööd teaduse populariseerimisel ning LTT valdkonna pädevuste arendamisel;
- suurendada teaduse ja tehnoloogia nähtavust noortele nii traditsioonilises kui uues meedias;
- tõsta ajakirjanike, teadusasutuste kommunikatsioonispetsialistide ja teadlaste teaduskommunikatsiooni alaseid pädevusi ja teadusmeedia kvaliteeti;
- võimendada teadlaskonna dialoogi ühiskonnaga ja suurendada noorte teadlaste osalust selles.

Toetatavate tegevuste elluviija on Sihtasutus Eesti Teadusagentuur.

Projekti abikõlblikkuse periood 01.06.2015 kuni 31.08.2022 va tegevus 1 kuni 31.08.2022.

Tegevuste elluviimine

- Tegevus 1 Teadusteemade tutvustamine meedias;
- Tegevus 2 TT valdkonna karjäärivõimaluste tutvustamine;
- Tegevus 3 Teadus- ja tehnoloogiapakti tegevuste koordineerimine. Koolide ja ettevõtete vahelise koostöö arendamine;
- Tegevus 4 Teadushuvihariduse, uurimusliku õppe ja LTT kirjaoskuse arendamine;
- Tegevus 5 Teadusajakirjanduse edendamine;
- Tegevus 6 Teaduse populariseerimise edendamine;
- Tegevus 7 Teadlaste avatud dialoog ühiskonnaga.

2019. aastal oli eetris teadustelesaate „Rakett 69“ üheksas hooaeg. Eetrisse lasti 16 saadet. 9. hooaja ülipõnevas finaalis võistlesid Annika Jaakson Nõo Reaalgümnaasiumist ja Tiago Golub Gustav Adolfi Gümnaasiumist. Saate kolmele parimale avasid oma ukseid sisseastumiseksameid nõudmata Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool. Vaatajanumbrid annavad tunnistust saatesarja jätkuvast populaarsusest

Telesaatesarja „Uudishimu tippkeskus“ Saatesarja 2. hooaja tootmise ettevalmistused toimusid 2018. aastal ning selle 3. hooaeg toodeti 2019. aastal. 2. hooaeg alustas ETV-s 10. jaanuaril 2019. Eetrisse lasti 16 saadet. Käsitlust leidsid teemad, nagu tuleviku ennustamine geeniprooviga, tehnilikud närvivõrgud, taimemürgid toidulaual, liigiline mitmekesisus ja elurikkus, kosmoseteadus, metsaparasiidid, eestlaste identiteet, keelekeskkondade mõju keelekasutusele, nutikas toit ja toiduuuringud, kaasaegsed peremudelid ja elumustrid, igapäevane elektrokeemia, rahvusluse kujunemine ja kultuuri loomine kommunikatsioonipraktikate kaudu, kujundav hindamine ja erisustega arvestamine hariduses, puidukeemia ja puidust ehitamine, fundamentaalfüüsika, mikroobioom ja kõjubakterid.

Toimus karjäärilugude avaldamine portaalis miks.ee.

Aprillis toimus 2-päevane inseneeria-teemaline karjäärispetsialistide kevadkool, millel osales 72 inimest.

2019. aasta alguses töötati koostöös inseneeria valdkonna spetsialistide ja aktiivsete populariseerijatega (14 inimest) välja raamistik teadus- ja tehnoloogiapakti tegevuste fookuseerimiseks inseneeria populariseerimisele, nn inseneeria populariseerimise tegevuskava. Seda tutvustati teadus- ja tehnoloogiapakti võrgustiku liikmetele ning asuti seda ellu viima.

2019. aastal korraldati vaheseminar 2018. a Noore uurija stipendiumi saajatele. Noore uurija stipendium anti 17 õpilasele. Toimus sissejuhatav seminar. Lepingud sõlmiti 14 juhendajaga. Õpilased esitasid uurimistöde vahetulemused kokkulepete kohaselt. Juhendajate ja õpilastega suheldi regulaarselt.

Aprillis toimunud Õpilaste Teadusfestivali raames, millest võttis osa 4670 inimest, korraldati 47 teaduse populariseerimise töötuba ja linnulauluhommik. Töötubade läbiviimiseks tehti koostööd 26 asutuse ja organisatsiooniga. Töötubadesse oli registreerunud 892 õpilast, osalejaid oli mõnevõrra vähem. Festivali avatud alal oli oma tegevusi tutvustamas 47 asutust ja organisatsiooni – isikuliselt 198 teaduse populariseerijat. 2019. aasta festivalil oli kõigi aegade suurim küllastajate arv – varasema 4 aasta vältel oli küllastajaid 1300-3250

Toimus 11 teadusmeedia koolitust. Koolitati 172 inimest: 71 ajakirjanikku ning 101 ülikoolide (Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Eesti Maaülikool) töötajat (teadlast, õppejõudu ja kommunikatsioonispetsialisti). Koolitustel osalesid ajakirjanduse poolelt Eesti Kiriku, Võru Lõunalehe, Postimehe, Kiiu Sõnumitooja ning Õhtulehe ja venekeelsete meediaväljaannete ajakirjanikud. Novembris toimus Tartus juba 11. korda osalejaterohke teaduskommunikatsiooni konverents, mis keskendus teadusteemade kajastamisele ühismeedias ja kandis pealkirja „Teadus sotsiaalmeedias – meeelahutuse ja müra vahel?“.

Teaduskommunikatsiooni konverents toimus 2019. aastal 12. korda. Seda peeti 20. novembril ja sellel osales 164 inimest. Konverentsil eesmärgiks oli keskenduda teaduskommunikatsiooni rollile Eesti ühiskonna arengus ning tugineda seejuures laiapõhjalise kaasamise tulemusel koostatud Teaduskommunikatsiooni strateegias 2020–2035 „Eesti teab“ seatud eesmärgi ja tegevussuundi.

Toimus neli Eesti Noorte Teaduste Akadeemia (ENTA) kohtumist, mille käigus valiti uued liikmed ja juhatus, tutvuti nendega ning viidi läbi seminarisari – 4 eraldiseisvat sündmust. Seminaridel esinesid ettekannetega (6) noorteadlased (muu hulgas peeti loeng teaduse populariseerimisest) ning nende raames tutvuti ühe noorteadlase eksperimentaalaiaga, arutati ENTA strateegiat ja taktikat ning kuulati külalisloengut poliitkommunikatsioonist. ENTA kohtumiste eesmärgiks oli kuulata põnevaid ettekandeid, suhelda omavahel ja planeerida ühistegevusi. Igal kohtumisel osales 10-19 inimest ning need täitsid oma eesmärgi.

Viidi läbi konkurs „Teadus 3 minutiga“, mis sisaldas endas järgmisi tegevusi: koolitus konkursil osalejatele (19 inimest), osalevatest noortest 3 minuti pikkuste videoklippide (esinemised lühiloengu vormis) tootmine, auhinnagala korraldamine ning kogumiku "Teadus 3 minutiga II" koostamine ja selle esitlemine.

Koostöös Delfiga viidi ellu videoprojekt „Pop(up)teadus“ eesti teaduse tutvustamiseks laiemale üldsusele. Projekti käigus postitati igal nädalal kaks videot ETA Facebooki lehel ja YouTube-i kanalis ning uudisteportaalis Delfi. Projektiga kaasnesid ulatuslikud kajastused meedias.

Väljundnäitajate saavutamine

Projekti tulemusnäitaja on „LTT (loodus- ja täppisteadused, tehnika, tootmine ja ehitus) erialade lõpetajate osakaal kõrghariduses“, sihttase 2020 on 25% 2019 a. lõpu tulemuseks on 27,9%. LTT alla kuulub 3 valdkonda: Loodusteadused, matemaatika ja statistika, Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiad ning Tehnika, tootmine ja ehitus.

Projektipõhiste väljundnäitajad ja nende saavutatud väärtused on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Projekti väljundnäitajate saavutamine

Väljundnäitaja	Sihtväärtus 2020	Saavutatud väärtus 2019 (kasvavalt)	Täitmine, %
Tegevuste raames hangitud ja eetris olnud teadusteleasaadete arv (tegevus 1)	112	112	100%

Seminaridel osalenud karjäärinõustajad ja –koordinaatorid (tegevus 2)	50	215	430%
Ettevõtete ja haridusasutuste hulk, kes teevad LTT valdkonnas koostööd ühise tegevuskava alusel (tegevus 3)	55	23	42%
Loodud teadushuviringide õppekavade arv (tegevus 4)	10	15	150%
Teaduskommunikatsiooni koolitust saanud ajakirjanikud, kommunikatsiooni-spetsialistid, teadlased (tegevus 5)	150	467	311%
Korraldatud teaduskommunikatsiooni konverentside arv (tegevus 6)	5	5	100%
Korraldatud üritustel osalevate noorte teadlaste arv (tegevus 7)	500	1101	220%

Eelarve kasutamine

2019. aastal esitati 6 maksetaotlust (MT) toetuse saamiseks summas 848 tuhat eurot, välja maksti aasta jooksul 6 MT-d, abikõlblikud kulud 797 tuhat eurot, toetus 790 tuhat eurot.

Kokku on tegevusel seisuga 31.01.2019 hüvitatud perioodi 2016-2019 abikõlblikke kulusid 2,6 mln eurot, mis teeb 62% võetud kohustustest (Tabel 2).

Tabel 2. Projektide võetud kohustused ja välja makstud perioodil 2016-2019 abikõlblikud kulud.

Projekti nimi	Võetud kohustused (abikõlblikud kulud)	Välja makstud (abikõlblikud kulud)	Välja makstud osakaal võetud kohustustest
Teaduse populariseerimine "TeaMe+"	4 126 292	2 571 239	62%